

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՉՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՄԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

— Մանկավարժություն և հոգեբանություն —
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ.Գ.Բաղդասարյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 3-

«_20_» սեպտեմբեր 2023 թ.

ՄՀ/թ-167-ՍՈՑԻԱԼ-ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասից դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴՆԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011301.00.6 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ
/դասից, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011301.03.6 - Սոցիալական մանկավարժություն /դասից, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ մանկավարժության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՄԲԻՈՆ
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձեռ՝ Առլա, հեռակա
/առլա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առլա _3-րդ կուրս--1-րդ կիսամյակ,

հեռակա _4-րդ կուրս—1-ին կիսամյակ_____

Դասախոս(ներ)՝ Ս.Բեժանյան
/անուն, ազգանուն/

Էլ.հասցե/ներ_bejanyanseda@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.....	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները.....	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	...
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	...
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	...
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	...
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	...
9.	Ուսումնառության մեթոդներ.....	...
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	...
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	...
12.	Դասընթացիուսումնամեթոդականքարտ.....	...
12.1.	Դասախոսություններիուսումնամեթոդականքարտ	...
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.3.	Լաբորատորաշխատանքներիուսումնամեթոդականքարտ.....	...
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	...
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	...
14.	Գնահատում.....	...
141.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	...
142.	Հարցաշար.....	...
143.	Գնահատմանչափանիշներ.....	...
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	...

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդներ» դասընթացն ունի կարևորագույն նշանակություն սոցիալական մանկավարժ-հետազոտողի պատրաստման գործում: Այն նպաստում է ապագա սոցիալական մանկավարժի ինչպես ընդհանուր, այնպես էլ սոցիալ-մանկավարժական աշխարհայցի ձևավորմանը, ապահովում է սոցիալ-մանկավարժական հետազոտություն կատարելու համար անհրաժեշտ տեսագործնական պատրաստվածության մակարդակը:

Դասընթացն օգնում է ուսանողների մեջ ձևավորել հատուկ հետաքրքրություն ապագայում գիտական հետազոտություններ կատարելու ուղղությամբ, հարստացնում է նրանց մեթոդաբանական մշակույթը:

«Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդներ» դասընթացը կոչված է ապագա մասնագետների մեջ ձևավորելու գիտահետազոտական կարողություններ, նրանց մեջ դաստիարակելու մեթոդաբանական մշակույթ, ծանոթացնելու մանկավարժական հետազոտությունների տեսակներին, կուրսային, որակավորման (դիպլոմային) աշխատանքների, մագիստրոսական թեզերի, ավարտածառերի, ատենախոսությունների շարադրմանը, հիմնական բաղադրատարրերին, լեզվաոճական կողմին առաջարիված մեթոդաբանական պահանջներին, հետազոտության ընթացքում ստացված արդյունքների վերլուծաթյանը, ամփոփմանը, իմաստավորմանը, գիտական հետազոտության արդյունքների ձևակերպմանը (մենագրություն, ուսումնական ձեռնարկ, գիտական գեկուցումներ և թեզիներ, գիտական հոդված, գրախո-սուրյուն, մեթոդական հանձնարարականներ, գիտական մշակում և այլն) և իրականացման մեթոդիկային:

Դասընթացը նպատակառողկած է սոցիալ-մանկավարժական հետազոտությունների անցկացման տեսական և գործնական հարցերի ուսումնասիրմանը: Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների անցկացման մեթոդաբանության ուսումնասիրման գործընթացում բացահայտվում են դրանց անցկացման ժամանակակից մեթոդները, հիմնավորվում են սոցիալ-մանկավարժական պրակտիկայում հետազոտության արդյունքների ներդրման ուղիները: Սոցիալ-մանկավարժական հետազոտությունների անցկացման ընթացքում մեծ նշանակություն են ձեռք բերում հետազոտողի հոգեբանամանկավարժական մշակույթի և վարպետության, գիտական բարեխաղճության և էթիկայի հարցերը:

Հետազոտողի գիտահետազոտական գործունեության ընթացքում ի հայտ են գափս մեթոդական և մեթոդաբանական բազմաթիվ դժվարություններ, որոնք կապված են գիտական աշխատանքի թեմայի, օբյեկտի, առարկայի, նպատակի, խնդիրների, հետազոտության վարկածի, գիտական նորույթի, տեսական ու գործնական նշանակության, հիմնական դրույթների որոշման հետ: Բակալավրի մակարդակում անհրաժեշտ կոմպետենցիաների կազմը

2. Դասընթացի նպատակը, խնդիրները.

Դասընթացի նպատակն է սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների տեսական ու գործնական հարցերի ուսումնասիրումը և կոչված է ապագա սոցիալական մանկավարժների մեջ ձևավորելու գործնական և գիտահետազոտական կարողություններ, մեթոդաբանական մշակույթ, ծանոթացնելու տեսական և էմպիրիկ մեթոդներին, սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների գիտական հասկացություններին, իրականացման մեթոդիկային, լեզվաոճական կողմին առաջարիվող մեթոդաբանական պահանջներին, հետազոտության ընթացքում ստացված արդյունքների վերլուծությանը, ամփոփմանը, իմաստավորմանը, գիտական հետազոտության արդյունքների ձևակերպմանը, մեթոդական հանձնարարականների մշակմանը:

- ուսանողներին իրազեկել չՍոցիալ-մանկավարժության մեթոդներ¹ դասընթացի հիմունքներին,
- զարգացնել ուսանողների գիտահետազոտական կարողությունները, ձևավորել սոցիալ-մանկավարժական երևույթներն ու փաստերը վերլուծելու, ընդհանրացնելու հմտություններ,
- ծանոթացնել գիտական հետազոտության հիմնական հասկացություններին, ձանաշողության ընդհանուր գիտական տրամաբանական մեթոդներին,

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծմանհարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

հետազոտության տեսական և էմպիրիկ մեթոդներին, սոցիալ-մանկավարժական տեսական և փորձարարական հետազոտության անցկացման մեթոդիկային,

- նպաստել ապագա սոցիալական մանկավարժների կողմից մեթոդաբանական գիտելիքների տիրապետմանը, նրանց մասնագիտական որակների ձևավորմանը:

2.1.Դասընթացի խնդիրներն են.

- զինել ուսանողներին սոցիալ-մանկավարժական գործունեության ձևերի և մեթոդների, տեխնոլոգիաների, կիրառման կարողություններով, հմտություններով, հնարներով,
- ձևավորել ուսանողների մոտ սոցիալ-մանկավարժական հետազոտությունների գիտելիքներ, կարողություններ, հմտություններ:
- ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր մշակութային, սոցիալ-մանկավարժական, մասնագիտական և գիտահետազոտական գիտելիքների շրջանակը,
- զարգացնել ուսումնադասարակչական գործընթացում հիմնախնդիրներ տեսնելու, հիմնավորելու, դրանց լուծման համար գիտական որոնումներ իրականացնելու, սոցիալ-մանկավարժական տարրեր իրավիճակներ մոդելավորելու, տեղակատվություն կուտակելու, մշակելու, համակարգելու կարողություններ:
- ուսանողների մեջ ձևավորել ուսումնահետազոտական տարրեր նա-խագծեր, ավարտական և ընթացիկ հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու, գիտական հետազոտության հիմնական հասկացությունները կիրառելու հմտություններ:

Դասընթացի ուսումնական նյութի բովանդակության ընտրության և կազմակերպման սկզբունքներն են.

- գիտականություն,
- մշակութահարմարություն,
- ամբողջականություն,
- հաջորդականություն և համակարգվածություն,
- միասնականություն:

3.Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

- ընդհանուրիումանիտարևստոցիալ- տնտեսագիտական,
- մաթեմատիկականներների ազդեցությունը գիտական հետազոտություններում,
- ընդհանուրմասնագիտական,
- հատուկմասնագիտական,

«Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդներ»դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների սոցիալ-մանկավարժական գիտելիքների, սոցիալ-մանկավարժական հմտությունների առկայությունը:

4.Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)՝² և /կամ կոմպետենցիաները.

«Սոցիալական մանկավարժության»դասընթացիուսումնասիրմանարդյունքումուսանողի ակնկալվերշնարդյունքներնեն.

²<http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

1. իմանա«Սոցիալական մանկավարժության»տեսականհիմունքները,
2. իմանա«Սոցիալական մանկավարժության»ուսումնասիրման մեթոդական հիմքները
3. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
4. տիրապետի «Սոցիալական մանկավարժության»հետազոտության մեթոդներին,
5. կարողանա «Սոցիալական մանկավարժության» չափանիշների .....
6. կարողանա «Սոցիալական մանկավարժության»մասնագիտության շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Դասընթացիուսումնասիրմանարդյունքումուսանողընթրկերիհետևյալկոմպետենցիաները.

1. ունենա փաստեր համադրելու և սինթեզելու ունակություն,
2. ունակ լինի քանակական տվյալներից որակական հետևություններ անելու և գիտելիքները ստեղծագործաբար կիրառելու,
3. ունենա նոր գաղափարներ առաջ քաշելու և զարգացնելու կարողություն,
4. ունակ լինի ինքնուրույն և թիմում աշխատելու, ինչպես նաև թիմային աշխատանքը կազմակերպելու և առաջնորդելու,
5. ունակ լինի նախազեր պլանավորելու և մշակելու,
6. կարողանա իրականացնել արդյունավետ կրթական գործունեություն՝ դասավանդման ժամանակակից մեթոդների կիրառմամբ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Գիտենա՝

- Գիտական ճանաչողության մեթոդների էությունը, բովանդակությունը, բնութագիրը և դասակարգումը:
- Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների դասակարգումը:
- Ճանաչողության ընդհանուր գիտական տրամաբանական մեթոդներ:
- Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների մեթոդաբանական հիմունքները:
- Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանության սահմանումը, խնդիրները, գործառույթները:
- Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանական սկզբունքները:
- Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների բնութագիրը:
- Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդները՝ որպես սոցիալ-մանկավարժության բնագավառում ճանաչողական գործունեության յուրահատուկ ձև:
- Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդներն ըստ բնույթի և բովանդակության:

Կարողանա՝

- Կիրառել սոցիալ-մանկավարժության և ճանաչողության ընդհանուր գիտական տրամաբանական մեթոդները:
- Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների մեթոդաբանական հիմունքները:
- Սահմանել սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանության խնդիրները, գործառույթները:

Տիրապետի՝

- Սոցիալ-մանկավարժական հետազոտությունների պլանավորման, կազմակերպման և դեկավարման մեթոդներին:
- Ժամանակակից կրթադաստիարակչական աշխատանքի իրականացման, որա արդյունքների գնահատման մեթոդներին:
- Դասընթացի յուրացման պահանջների մակարդակը՝ որպես ուսումնասիրման արդյունք:

Դասընթացի ուսուցման գործընթացը ուղղված է հետևյալ ընդհանրական գործիքային կոմպետենցիաների (այսուհետ ԳՎ) ձևավորմանը:

ԳՎ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳՎ2 կազմակերպելու և պլանավորելու ունակություն,

ԳՎ8 տեղիկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն),

ԳՎ9 խնդիրների լուծում,

ԳՎ10 որոշումների ընդունում:

Դասընթացի ուսուցման գործընթացը ուղղված է հետևյալ ընդհանրական միջանձնային կոմպետենցիաների (այսուհետ ՄԶՎ) ձևավորմանը:

ՄԶՎ1 քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատման ունակություն,

ՄԶՎ4 միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն,

ՄԶՎ5 այլ ոլորտների փորձագետների հետ շփվելու ունակություն,

ՄԶՎ6 բազմաձևության և բազմամշակութայնության ընդունում,

ՄԶՎ8 բարոյական արժեքներ:

Դասընթացի ուսուցման գործընթացը ուղղված է հետևյալ ընդհանրական համակարգային կոմպետենցիաների (այսուհետ ՀԳՎ) ձևավորմանը:

ՀԳՎ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

ՀԳՎ5 նոր զաղափարներ առաջ քաշելու (ստեղծագործելու) ունակություն,

ՀԳՎ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

ՀԳՎ11 որակի կարևորության գիտակցում,

ՀԳՎ12 հաջողության ձգում:

Դասընթացի ուսուցման գործընթացը ուղղված է հետևյալ ստարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաների (այսուհետ ԱՎ) ձևավորմանը:

ԱՎ3 համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,

ԱՎ5 հասկանալ և օգտագործել զարգացման մեթոդները,

ԱՎ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱՎ8 հասկանալ գիտական փորձարարական և դիտարկիչ միջոցների արդյունքները:

ԱՎ10 քննադատորեն գնահատեն և մեկնաբանեն պրակտիկայի նորագույն ձեռքբերումները,

ԱՎ11 տիրապետեն մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱՎ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5.Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի

պահանջների³.

«Սոցիալական մանկավարժություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել «Սոցիալական մանկավարժության» մասնագիտական գործունեության ընթացքում, նաև մագիստրատուրայում, ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և «Սոցիալական մանկավարժության» մասնագիտական բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

ԲԱԿԱԼԱՎՐԻՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

5.1. Մասնագիտականգործունեությանընազավակումներ. հիմնական, ավագևմիջնակարգդպրոցներ, միջինմասնագիտականհաստատություններ, բարձրագույնմասնագիտականկրթության, սոցիալ-հոգեբանամանկավարժականծառայություններ, երեխաների և ընտանիքների ցերեկային աջակցության կենտրոն, ինամբիսպաշտպանությանգիշերօթիկիաստատություններ, ծերանոցներ, համանքայինծառայություններ, կազմակերպություններ, հասարակականինչպեսնաևՀՀօրենսդրությամբնագերատեսչականփաստաթղթերովնախատեսվածկառուցները:

5.2. Մասնագիտականգործունեությանօրյեկտներ. սովորողներիուսուցման, դաստիարակությանևզարգացմանսոցիալ-մանկավարժականգործընթացները:

5.3. Մասնագիտականգործունեությանտեսակներնեն. ուսումնադաստիարակչական, մեթոդական, սոցիալ-մանկավարժական, կազմակերպական:

5.4. Մասնագիտականգործունեությանընազավակումնեն.

• Սոցիալական-մանկավարժականգործունեությանընազավակում

ա) Սոցիալականդաստիարակությանկազմակերպումտարբերտիպիդաստիարակչականկազմակերպություններում:

բ) Կրթականգործընթացիսոցիալ-մանկավարժականապահումանմոդելավորումնիրականացում:

գ) Ռիսկիիմբիերեխաներիհետսոցիալ-մանկավարժականփոխներգործությանիրականացումտարբերսոցիալ-մանկավարժականիրադրություններումտարբերսոցիալականինստիտուտներիհետհամատեղ:

³ Սշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

դ) Սոցիալ-մանկավարժականկանխարգելմանաշխատանքներիիրականացում՝ ուսուցմաննեղաստիարակությանգործընթացում:

ե) Սոցիալ-մանկավարժականվերականգնողական, շոկողականաշխատանքներիիրականացումովիսկիմբիերեխաներիհետ:

զ) Աշակերտներիսցիալականացման, մասնագիտականկողմնորոշմանգործընթացներիմանկավարժականնեղողերանականուղեկցությանիրականացում, նրանցնախապատրաստումմասնագիտությանգիտակցվածընտրության՝ ընդունակություններիննեհակումներինհամապատասխան:

է) Միջկոլեկտիվայիններեխաներիմիջանձնայինհարաբերություններիկազմակերպում, կանոնավորումուղարգացում:

Դաստիարակությանգործընթացումսովորողներիճնողների, ինչպեսնաևսոցիալականհաստատություններիհետհամագործակցում:

• ***Ուսումնադասստիարակչականքավառում***.

ա) Հանրակրթականդպրոցումուսուցման, դաստիարակությաննեղարգացմանգործընթացներիիրականացում:

բ) Գիտականորենիմնավորվածուսուցմանժամանակակիցտեխնոլոգիաներիևմիջոցների (տեսալսողական, հաղորդակցական, տեղեկատվականնմուլտիմեդիական) օգտագործում:

գ) Ըստուսումնականառարկաներիուսուցմանարդյունքներիպանակորում, կանխատեսում, աշակերտներիուսումնականձեռքբերումներիվերահսկումնեհաշվառում՝ արդյունքներիգնահատմանժամանակակիցմեթոդներիևմիջոցներիկիրառմամբ:

դ) Աշակերտներիինքնուրույնուսումնառությանպլանավորում, կազմակերպում, ուղղորդումներահսկում:

ե) Աշակերտներիարժեքայինուղղորդվածության, հանդուրժողականության, քաղաքացիական, մարդասիրականնեհայրենասիրականհամոզմունքներիձևականացում:

զ) Մասնագիտական - մանկավարժականգործունեությանմեջկրթական, դաստիարակչականնեղարգացմաննպատակներիիրականացմանընպատողկրթականնեղողերանականմիջավայրիստեղծումնպահպանում: Աշակերտներիանատումիականփիզիոլոգիականուղողական, մտավոր, ֆիզիկական, քարոյական, գեղագիտական,

աշխատանքայինդաստիաչակությանպայմաններիապահովումնիմնականօրինաչափություններիուաշակերտներիտարիքային,
անհատականառանձնահատկություններիհաշվառում:

• ***Մեթոդականգործունեությանընազավառում***

- ա) Մասնագիտականգործունեությանոլորտիտեղեկատվությանհավաքում, համակարգում, մշակում, վերլուծումնօգտագործում:
- բ) Կրթականծրագրիուսումնամեթոդականապահովմանհիմնավորվածընտրություննեղանցությունումուսումնականկոնկրետգործընթացին:
- գ) Ուսումնականպլանինհամապատասխան՝
ըստառարկաներիուսումնականպարապմունքներիպլանավորում՝
առարկայականծրագրերիթեմաներիխաժիններիառանձնահատկություններիհաշվառմամբ:
- դ) **Փորձարարական-հետազոտականգործունեությանիրականացում՝**
կապվածաշակերտներիուսուցման, դաստիարակության, զարգացման,
դրանցառանձնահատկություններիուսումնասիրության, նրանցանձիգալավորման,
աշակերտներիգործունեությանխթանման,
ինչպեսնաևստեսականուգործնականմանկավարժական նկազմակերպության՝ պատճենագործում,
շտկողական, դիագնոստիկ, մեթոդականք խնդիրներիհետ:
- ե) Գրելիհաշվետվություններ, մեթոդականգեկուցումներ, հոդվածներ:

- զ) **Ուսումնականնարտադասարանական,**
ինչպեսնաևստեսականմանկավարժականգործունեության՝ պլանավորում,
կազմակերպում, իրականացումվերլուծություննեկատարելագործում:

• ***Մշակութային – լուսավորականգործունեությանընազավառում***

- ա) Աշակերտներիընդհանուրմշակույթիգալավորում:
- թ) Ուսումնականհաստատություններիսցիալականնմշակութայինտարածությանկազմակերպում:

• ***Կազմակերպչականգործունեությանընազավառում***

- ա) Աշակերտներիուսումնականնարտառատումնականգործունեությանկազմակերպում,
դեկավարումնեղանցարդյունքներիամփուփումնակառանգում:

բ) Ուսումնականգործընթացումաշակերտներիառողջությանևանվտանգությանապահովում:

գ)

Մասնագիտականխնդիրներիլուծմանհամարհասարակականկրթականկազմակերպություններիհետսովկորողներիևնորոշումներիկողեկտիվներիինիամագործակցությանկազմակերպություն:

դ) Ուսումնականհաստատությանփաստաթղթավարության, փաստաթղթաշրջանառությանիրականացում

ե) Սովորողներիկողեկտիվիգործունեությանկազմակերպություն:

2. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացիընդհանուրաշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4 կրեդիտ/120 ժամ	

Աշխատանքիտեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	20-/3-րդկուրս, 1-ին կիսամյակ/	5- կիս.
Գործնական աշխատանք	24-/3-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ/	5- կիս.
Սեմինար պարապմունք	-	
Լաբորատորաշխատանք	16--/3-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ/	5- կիս.
Ինքնուրույնաշխատանք	60 ժամ	5- կիս
Ընդամենք	120-/3-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ/	120
Ստուգման ձևը՝/ընթացիկընություն/հանրագումարայինքննություն/	Քննություն գրավոր	քննություն

3. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացնել կատարել:

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ձանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնականաշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական դեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տվյալ հարցերին:
- **Սեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, գեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատորաշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրելթեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդը լոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական դեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական դեկավարության:

Ինքնուրույնաշխատանքի տեսակներնեն⁵

- **Ուժեքատ** – ուսանողներին փորություն գրավոր, որտեղուսանողը շարադրում է որևէ հարցիկամթեմայի հությունը՝ հենվելով գրականադրյուրներիվ և (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարարիստեր** – պայմանականիրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացներին մանակեղծային մոդելավորում՝ առաջնորդիչ մասնակին ներփակում և լուծման պատակով:
- **Էսե-** արձակատեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության մասնակիություն:
- **Վորուեղան** – ինքնուրույնաշխատանքի ձևակի նորոգությունը՝ թեմատիկանավեճի համադրումը միայնակ աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետիրավիճակների վերլուծություն-** ուսանողների ակտիվորությունը և տարածված ձևերների մեջ է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցության ըլվերաբերող տարրերի արգելվությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ-** ուսումնաձան աշողղական, ստեղծագործական կամ ստեղծագործությունը և տարածված ձևերների միջև, որոնք ունեն նդիհանուր նպատակ և համաձայն եցվածմիջոցներ՝ ուղղված որևէ էջնորդության կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցինախապատրաստման ողել** – կամ ավորության սկզբունքով ընդունակ աշխատանքի համապատասխան աշխատանքը: Քննությունից (ստուգաքննությունից) 1 շաբաթառաջնահանձնում է փարեթը պատճենահատության, որը ստուգում է այդնուրեքը և որոշում դրանց համապատասխան ուժունացնությունը:
- **Ինքնուրույնաշխատանքի ամացուցում** – նորտեղեկատվական տեխնոլոգիաներու համացանցում մասնաբաժեշտ է կատարվության որոշում և նորոգությունը:
- **Աշխատանքային տեսքը** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համացանցում մասնաբաժեշտ է տալիս աշխատանքական տեխնիկական նյութի ուրացման աշխատիճաննուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական նորոգությունը և ստացած արդյունքների կայացումը ուսանողների կողմից:
- **Հարցագրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ գրույց աշխատանքի և ուսանողների միջև՝ կապված ապահոված աշխատանքի հետին սպասարկությունը և նախատեսված է հստակեցնելու սանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ այլի հարցիվ երաբերյալ:

4. Դասավանդման մեթոդներն են՝ հիմնահարցային դասախոտություն, դասախոտություն-երկխոտություն, դասախոտություն-քննարկում, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-քանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասարնթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացնել կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացնել կատարել:

աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր....

5. **Ուսումնառության մեթոդներն են⁷՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում....**

---

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

6. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

հ/հ	Թեմա 051300.61 -«ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ» Առկա/հեռակա	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ եսակների				
		Պատմականություն	Ճշգրտողական	Գործադրություն	Եղանակակից	Հիմնարարական
	ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԳՐԸ					
1.	<p>Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների մեթոդաբանական հիմունքները: Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանության սահմանումը, խնդիրները, գործառույթները:</p> <p>1.1. <i>Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանության սահմանումը, խնդիրները, գործառույթները:</i></p> <p>1.2. <i>Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանական սկզբունքները:</i></p> <p>1.3. Ուսումնական հաստատությունում սոցիալական մանկավարժի գործունեության կազմակերպման համարանիրած եշտիառարդության համարակարգում և ուսումնասիրություն:</p>	2		2	2	
2.	<p>Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդները՝ որպես սոցիալ-մանկավարժության բնագավառում մանաշղողական գործունեության նյութական հատուկ կառույցներ:</p> <p>2.1. <i>Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդները՝ որպես սոցիալ-մանկավարժության բնագավառում մանաշղողական գործունեության նյութական հատուկ կառույցներ:</i></p> <p>2.3. Աշակերտի ուսումնական գործունեության արդյունքների ուսումնասիրություն; Սոցիալ-մանկավարժական դիտման ալգորիթմ:</p>	2		2	2	
3.	<p>Սոցիալ-մանկավարժական /գիտական/ մեթոդները: Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդներն ըստ բովանդակության և մեթոդների էությունը, տեսակները և գիտական հասկացությունները:</p> <p>3.1. <i>Սոցիալ-մանկավարժական /գիտական/ մեթոդները:</i></p> <p><i>Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդներն ըստ բովանդակության և մեթոդների էությունը,</i></p>	2		2	2	

⁸ Սման է օրացուցային պլանին

	<i>տեսակները և գիտականհասկացությունները:</i> 3.3.Ուսումնական հաստատությունում առաջավոր սոցիալ-մանկավարժական փորձի ուսումնասիրություն				2	
4.	Սոցիալ-մանկավարժությանմեթոդներիդասակարգումը: Ճանաչողությանընդիանութափոցիալ-մանկավարժական /գիտական/ տրամաբանականմեթոդներ: 4.1.Սոցիալ-մանկավարժությանմեթոդներիդասակարգումը: Ճանաչողությանընդիանութափոցիալ-մանկավարժական /գիտական/ տրամաբանականմեթոդներ: 4.3.Ուսումնական հաստատության սոցիալական մանկավարժի գործունեութան փորձի վերլուծություն (գծապատկերի օրինակ)	2		2	2	
5.	Սոցիալականմանկավարժությանգիտկանհետազոտությանմեթոդներ. Դիտում /բոլորտեսակներով/, մանկավարժականգիտափորձ, հարցում: 5.1.Սոցիալականմանկավարժությանգիտկանհետազոտությանմեթոդներ. Դիտում/բոլորտեսակներով/, մանկավարժականգիտափորձ, հարցում: 5.1.Սոցիալ-մանկավարժական հետազոտության օբյեկտի մասին տվյալներ հավաքելու փորձարարական մեթոդներ	2		2	2	
6.	Սոցիալականմանկավարժությանգիտկանհետազոտությանմեթոդներ. հարցազրույց, անկետավորում, մողելավորում, առաջավորմանկավարժականփորձիրնդիանքում, մաթեմատիկականուսումնասիրությանմեթոդներ: 6.1. Սոցիալականմանկավարժությանգիտկանհետազոտությանմեթոդներ.հարցազրույց, անկետավորում, մողելավորում, առաջավորմանկավարժականփորձիրնդիանքում, մաթեմատիկականուսումնասիրությանմեթոդներ: 6.2. Սոցիալ-մանկավարժականփորձաբնություն	2		2	2	
7.	Սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդներ: 7.1 Սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդներ: 7.2.Անկետավորումը որպես հոգեբանահմաստային մեթոդ;	2		2	2	
8.	Սոցիալականմանկավարժությանդաստիարակությանմեթոդներ: 8.1.Սոցիալականմանկավարժությանդաստիարակությանմեթոդներ: 8.2.Ծանոթանալ դպրոցում գործող փաստաթղթերի հետ և կազմել աշակերտի սոցիալական	2		2	2	

	անձնագիրը:				2		
9.	Սոցիալականմանկավարժությանդաստիարակությանմեթոդներ: <i>9.1.Սոցիալականմանկավարժությանսոցիալ-հոգեբանականօգնությանմեթոդներ:</i>		2		2		
10.	Սոցիալ-հոգեբանականօգնությանմեթոդներ。 հոգեբանականխորհրդատվություն, թրեյնինգ, գործնական խաղեր, առևտորքեյնինգ <i>10.1.Սոցիալ-հոգեբանական օգնության մեթոդներ.</i> <i>հոգեբանական խորհրդատվություն, թրեյնինգ, գործնական խաղեր, առևտորքեյնինգ</i>		2		2		
11.	<i>11.Սոցիալ-հոգեբանականօգնությանմեթոդներ.հոգեբանականխորհրդատվություն, թրեյնինգ</i>		-		2		
12.	<i>12.Սոցիալ-հոգեբանական օգնության մեթոդներ. գործնական խաղեր, առևտորքեյնինգ</i>		-		2		
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		20		24	16	60/120

7. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակությանտարի
Պարտադիրգրականություն (ՊԳ)		
1.	ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ. Կ., ՂԱԶԱՐՅԱՆ. Փ., ՂՈԽԱՍՅԱՆ. Հ. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ (ԲՈՒՀԱԿԱՆԶԵՇՈՒԱՐԿ):	ԵՐԵՎԱՆ ԵՊՀՀՐԱՄԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ 2017:
2.	ԵրեխաներիպաշտպանությանհամակարգըՀայաստանում, Տեղեկագիրը:	Եր., 2009:
3.	Ժամանակակիցմանկավարժականմուեցումներ, տեսություններ, մեթոդներ, զնահատում: Ձեռնարկմանկավարժներինուանողների համար:	Եր., 2003:
4.	Կոնվենցիաներեխայիիրավունքներիմասին: ԸնդունվելէՄԱԿ-ի գլխավորասամրեայի 1989 թ. նոյեմբերի 20-ի 44/25 բանաձևով 1990 թ. սեպտեմբերի 2-ին համաձայն 49-րդհոդվածի:	1990 թ. սեպտեմբերի 2-ին:
5.	Василькова Ю. В., Василькова Т. А., Социальная педагогика.	М., 2016.
6.	Василькова Т. А., Василькова Ю. В., Социальная педагогика.	М., 2015.
7.	Галагузова М. А. и др., Социальная педагогика.	М., 2018.
8.	Галагузова М. А., Социальная педагогика: Курс лекций.	М., 2017.
9.	Мардахаев Л. Б., Социальная педагогика.	М., 2016.

10.	Методика и технологии работы социального педагога: Учеб. Пособиедля студ. высш. учеб. заведений /Алмазов Б. Н., Беляева М. А.,Бессонова Н. Н. и др., под ред. Галагузовой М. А., Мардахаев Л. В..	М., 2014.
11.	Мудрик А. В., Социальная педагогика: Учеб. для студ. пед. вузов /Под. ред. Сластенина В. А..	М., 2015.
12.	Никитина Л. Е., Социальная педагогика. Учеб. пособие для вузов.	М., 2016.
13.	Овчарова Р. А., Справочная книга социального педагога:	М., 2015.
14.	Социальная педагогика: Курс лекций /Под. общей ред. М. В. Галагузовой,	М., 2017.
15.	Социальная педагогика: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под. ред. Никитина В. А.:	М., 2015.

Լրացուցիչգրականություն(ԼԳ)

1.	ԱնտոնյանՄ., Գյոլոր-ԿարապետյանԱ., ԴուրյանՆ., Երեխաների պաշտպանություն: Ուսումնաօժանդակձեռնարկերէխաներիպաշտպանությանոլորտիմասնազետներիհամար (խմբագիր՝ ՀարությունյանԱ.):	Եր., 2009:
2.	Ժամանակակիցմանկավարժականմոտեցումներ, տեսություններ,մեթոդներ, գնահատում: Ձեռնարկանկավարժներինուսանողների համար:	Եր., 2003:
3.	Համագործակցայինուսուցում: Ձեռնարկ /ՀովհաննիսյանԱ. Խորիշներ:	Եր., 2006:
4.	ՀՀաշխատանքայինօրենսգիրք, ընդունվելէ 09.11.2004 թ.:	ընդունվելէ 09.11.2004 թ.:
5.	ՀՀՍահմանադրություն: Հոդված 35: Ընդունվելէ 06.12.2015 թ.:	Ընդունվելէ 06.12.2015 թ.:
6.	Мустаева Ф. А., Основы социальной педагогики.	М., 2015.
7.	Штинова Г. Н., Галагузова М. А., Социальная педагогика, 63. http://azps.ru/articles/age/teoriya_konvergencii_v_schterna.html	М., 2016.

Համացանցային տեղեկատվական պաշտոններ (ՀՏՊ)/Էլեկտրոնային աղյուրներ (ԷԱ)

1.	УЧЕБНОЕ ПОСОБИЕ ДЛЯ ВУЗОВ, СОЦИАЛЬНАЯ ПЕДАГОГИКА, Под редакцией профессора В.А. Никитина.	Москва, «Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС», «Московский государственный социальный университет»-2018.
2.	Галагузова М. А. и др., Социальная педагогика:	М., 2015.
3.	Мудрик А. В., Социальная педагогика: Учеб. для студ. пед. вузов /, Под. ред. Сластенина В. А..	М., 2017.
4.	ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ Կ., ՂԱԶԱՐՅԱՆ Փ., ՂՈՒԿԱՑՅԱՆ Հ. ՍՈՅԻԱԼԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՐԺՈՒՅՆ (ԲՈՒՀԱԿԱՆՁԵՌԱՐԿ);	ԵՐԵՎԱՆ ԵՊՀՀՐԱՄԱԿՉՈՒՅՆ 2017:
5.	СПЕЦИАЛЬНАЯ ПЕДАГОГИКА Под редакцией Н. М. НАЗАРОВОЙ.	Москва, ACADEMA-2017

8. Դասընթացիուսումնամեթոդականքարտ

8.1. Դասախոսություններիուսումնամեթոդականքարտ

հ/ հ	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքա- նակ	Գրականություն⁹
	ՍՈՑԻԱԼ-ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ			Նշվածէ՝ Ուսումնամեթոդականգրականությանա պահովմանքարտում
1.	Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների մեթոդաբանական հիմունքները: Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանության սահմանումը, խնդիրները, գործառույթները:	1. Մեկնաբանել սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանության սահմանումը, խնդիրները, գործառույթները: 2. Հիմնավորել սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանական սկզբունքները: 3. Ի՞նչ սկզբունքների հիման վրա է սոցիալական մանկավարժությունն իրականացնում իր գիտական հետազոտությունները և պրակտիկ գործունեությունը:	2	ՊԳ -2, 7, ԼԳ- 1, ԷԱ-3, 4:
2.	Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդները՝ որպես սոցիալ-մանկավարժության բնագավառում ձանաշողական գործունեության յուրահատուկ ձև:	1. Բնութագրել սոցիալական մանկավարժի մասնագիտական գործունեության կառուցվածքը: 2. Ի՞նչ անձնային գծեր պետք է ունենա ապագա սոցիալական մանկավարժը: 3. Մեկնաբանել «մասնագիտական գործիմացություն» (կոմպետենտություն) հասկացության էռությունը: 4. Ի՞նչ սկզբունքներով ու կանոններով է սոցիալական մանկավարժն առաջնորդվում իր մասնագիտական գործունեությունն իրականացնելիս: 5. Միջազգային պրակտիկայում սոցիալական մանկավարժի ի՞նչ մասնագիտացումներ գիտեք: 6. Ի՞նչ պայմաններում և ի՞նչ ազդեցություն	2	ՊԳ -12, 13, ԼԳ- 7, ԷԱ-3,4:

⁹Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		<p>կարող է ունենալ մաս-նազիտական գործունեությունը սոցիալական մանկավարժի անձնա-յին ոլորտի վրա:</p> <p>7. Մասնագիտական գործունեության ընթացքում իւնչ դերակա-տարումներ է ունենում սոցիալական մանկավարժը:</p> <p>8.Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդները՝ որպես սոցիալ-մանկավարժության բնագավառում ճանաչողական գործունեության յուրահատուկ ձև:</p> <p>Սոցիալ-մանկավարժական նախագծում</p> <p>Սոլորվի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել համալիր պատկերացում սոցիալական մանկավարժության՝ որպես մասնագիտական գործունեության, նրա տեսական հիմքերի, մեթոդների և ուղղությունների վերաբերյալ:</p>		
3.	Սոցիալ-մանկավարժական /գիտական/ մեթոդները: Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդներնը ստբնույթի, բովանդակության և մեթոդների հետությունը, տեսակները և գիտականհասկացությունները:	ՀԱՐՑԵՐ <ol style="list-style-type: none"> Իւնչ փուլերով է իրականացվում սոցիալ-մանկավարժական գործունեությունը: Իւնչ ոլորտներ է ընդգրկում սոցիալ-մանկավարժական գործունեությունը: Սոցիալ-մանկավարժական /գիտական/ մեթոդները: Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդներն ըստ բնույթի, բովանդակության և մեթոդների էությունը, տեսակները և գիտական հասկացությունները: 	2	ՊԳ -2, 7, ԼԳ- 1, ԷԱ-3, 4:
4.	Սոցիալ- մանկավարժության մեթոդների դասակարգումը: Ճանաչողության ընդիանությունը սոցիալ-մանկավարժական /գիտական/ տրամաբանական մեթոդներ:	ԳԻՏԵ՞ՔՌՆՉԵ: <ol style="list-style-type: none"> Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների դասակարգումը: Ճանաչողության ընդիանությունը սոցիալ-մանկավարժական /գիտական/ տրամաբանական մեթոդներ: Ուսումնական հաստատության սոցիալական մանկավարժի գործունեության փորձի վերլուծություն (զծապատկերի օրինակ) 	2	ՊԳ -12, 13, ԼԳ- 7, ԷԱ-3,4:

5.	Սոցիալականմանկավարժությանգիտկանհետազ ոսությանմեթոդներ. Դիտում /բոլորտեսակներով/, մանկավարժականգիտափորձ, հարցում:	ԳԻՏԵ՞Ք՝ԻՆՉԵ՞: 5.1. Սոցիալական մանկավարժության գիտկան հետազոտության մեթոդներ. Դիտում /բոլոր տեսակներով/, մանկավարժական գիտափորձ, հարցում: 5.1. Սոցիալ-մանկավարժական հետազոտության օբյեկտի մասին տվյալներ հավաքելու փորձարարական մեթոդներ	2	ՊԳ -1, 5, ԼԳ- 7, ԷԱ-3:
6.	Սոցիալականմանկավարժությանգիտկանհետազ ոսությանմեթոդներ. հարցազրույց, անկետավորում, մողելավորում, առաջավորմանկավարժականփորձիրնդիանրաց ում, մաթեմատիկականուսումնասիրությանմեթոդներ :	ԳԻՏԵ՞Ք՝ԻՆՉԵ՞: 6.1. Սոցիալական մանկավարժության գիտկան հետազոտության մեթոդներ. հարցազրույց, անկետավորում, մողելավորում, առաջավոր մանկավարժական փորձի ընդհանրացում, մաթեմատիկական ուսումնասիրության մեթոդներ: 6.2. Սոցիալ- մանկավարժականփորձաբննություն	2	ՊԳ -1, 5, ԼԳ- 7, ԷԱ-3:
7.	Սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդներ:	ԳԻՏԵ՞Ք՝ԻՆՉԵ՞: 7.1 Սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդներ: 7.2. Անկետավորումը որպէս հոգեբանախմաստային մեթոդ:	2	ՊԳ -12, 13, ԼԳ- 7, ԷԱ-3,4:
8.	Սոցիալականմանկավարժությանդաստիարակու թյանմեթոդներ:	ԳԻՏԵ՞Ք՝ԻՆՉԵ՞: 8.1. Սոցիալականմանկավարժությանդաստիարա կությանմեթոդներ: 8.2. Ծանոթանալդպրոցումգործողփաստաթղ թերիին և կազմելաշակերտիսցիալականանձնագիրը: Սոցիալականմանկավարժությանդաստիարա կությանմեթոդներ:	2	ՊԳ -12, 13, ԼԳ- 7, ԷԱ-3,4:
9.	Սոցիալականմանկավարժությանսոցիալ- հոգեբանականօգնությանմեթոդներ: Սոցիալ-հոգեբանականօգնությանմեթոդներ. հոգեբանականխորհրդատվություն, թթեյնինգ, գործնականխաղեր, առատորթեյնինգ:	ԳԻՏԵ՞Ք՝ԻՆՉԵ՞: Սոցիալական մանկավարժության սոցիալ- հոգեբանական օգնության մեթոդներ: Սոցիալ-հոգեբանական օգնության մեթոդներ. հոգեբանական խորհրդատվություն, թթեյնինգ, գործնական	2	ՊԳ -1, 5, ԼԳ- 7, ԷԱ-3:

1 0.	Սոցիալ-հոգեբանականօգնությանմեթոդներ. հոգեբանականխորհրդատվություն, թրեյնինգ, գործնականխաղեր, առևտորդեյնինգ:	ԳԻՏԵ՞Ք ԻՆՉԵ՞: Սոցիալ-հոգեբանական օգնության մեթոդներ. հոգեբանական խորհրդատվություն, թրեյնինգ, գործնական խաղեր, առևտորդեյնինգ:	2	ՊԳ -1, 11, ԼԳ 4, 5:
---------	--	--	---	---------------------

8.2. Լարորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/ h	Թեսություն	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամանակ ակ	Մտուցմաննաևն	Գրականություն ¹⁰
1	Ուսումնական հաստատությունում սոցիալական մանկավարժի գործունեության կազմակերպման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի հավաքագրում և ուսումնասիրություն:	<p>1. Ուսումնասիրել դպրոցի սոցիալական մանկավարժի փաստաթղթերը և կազմել դրանց ցուցակները,</p> <p>2. Տալ դպրոցի սոցիալական մանկավարժի փաստաթղթերի նկարագրություն հետևյալ պլանով.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Կրթական հաստատության ընդհանուր նկարագրություն, • Սոցիալական մանկավարժի ԱԱՀ-ն, կրթական հաստատությունում աշխատանքային ստաժը, կրթությունը, • Սոցիալական մանկավարժի աշխատանքային փաստաթղթերի ցանկը, • Անհրաժեշտ և ներկայացված ցանկերի համապատասխանություն, • Ներկայացված ցանկի ծավալի և որակի համապատասխանություն անհրաժեշտին: <p>3. Դպրոցի սոցիալական մանկավարժի փաստաթղթային բազայի օպտիմիզացման առաջարկությունները</p>	2	Կլոր սեղան /ակտիվ մասնակցություն/	ՊԳ -12, 13, ԼԳ- 7, ԷԱ-3,4:
2	Աշակերտի ուսումնական գործունեության արդյունքների ուսումնասիրություն: Սոցիալ-մանկավարժական դիտման ալգորիթմ:	<p>Օգտագործելով աշակերտի ուսումնական գործունեության արդյունքները ուսումնասիրել աշակերտների աշխատանքը համաձայն հավելված 1-ի:</p> <p>Աշակերտի ուսումնական արդյունքների ուսումնասիրության</p>	2	Հարցի նախապատրաստման մոդել:	ՊԳ -1, 11, ԼԳ 4, 5:

¹⁰Հայտ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		<p>բնութագրման հարցեր.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Աշակերտի ԱԱՀ _____ դասարան (տարիք)_____ •Դպրոց (հասցե)_____ •Ուսումնական առարկա _____ ուսումնական աշխատանքի ձևը _____ •Ինչ կարելի է ասել աշակերտի մասին որպես բնութագրական հատկանիշ (կոկիկություն, մաքրասիրություն, հստակություն աշխատանքում), •Ինչ կարելի է դատել աշակերտի տրամադրության, հուզական վիճակի մասին: Ինչ կարող է ասել զրավոր աշխատանքը աշակերտի մասին (դատելով ձեռագրից), •Ինչ կարելի է ենթադրել աշակերտի մասին ենելով նրա առաջադիմության մակարդակից (սխալների առկայությունը վկայում էն անուշադրության կամ չիմացության մասին), •Արդյոք առաջադրանքը արտահայտում է սովորողի ստեղծագործական մոտեցում, եթե այս ապա ինչպես: 			
3	Ուսումնական հաստատությունում առաջավոր սոցիալ-մանկավարժական փորձի ուսումնասիրություն:	<p>Լարորատոր առաջադրանքներ</p> <p>1.Օգտագործելով դիտման ձևաբուլթը և «Սոցիալ-մանկավարժական դիտում իրականացնելու հուշումները» Հավելված 3 և 4, իրականացներ մանկավարժական դիտում և կատարեք եզրակացություններ հետազոտվող մանկավարժական գործունեության ձևի վերաբերյալ:</p> <p>2.Այցելեք հանրակրթական դպրոցում ինչ-որ դասի: Օգտագործելով դասի դիտման ձևաբուլթը, հավելված 5, կատարեք ֆոտո-զրանցում և կատարեք մեկնաբանություններ:</p> <p>3.Օգտագործելով բանաձեռ իրականացնեք խրոնումետրավորման գործները: Գնահատեք դիտարկվող աշակերտի ժամանակային ուսուցիչ բաշխումը ինչ-որ դասի օրինակով</p>	2	Բանավեճ/ակտիվ մասնակցություն/	ՊԳ -1, 11, ԼԳ 4, 5:
4	Ուսումնական հաստատության սոցիալական մանկավարժի գործունեութան փորձի	Լարորատոր առաջադրանքներ	2	Կլոր սեղան/ակտիվ	ՊԳ -12, 13, ԼԳ -7,

.	<p>Վերլուծություն (գծապատկերի օրինակ):</p> <p>Ուսումնասիրեք և վերլուծեք սոցիալական մանկավարժի աշխատանքի առաջավոր փորձի դպրոցում, քոյեզում ներքոհիշյալ սիեմայով:</p> <p>Ուսումնական հաստատության սոցիալական մանկավարժի գործունեութան փորձի վերլուծություն (գծապատկերի օրինակ)</p> <p>Ուսումնասիրվող օբյեկտը _____</p> <p style="text-align: center;">(սոցիալական մանկավարժի ԱԱՀ)</p> <p>Փորձի _____ անվանումը _____</p> <p style="text-align: center;">(ուղղվածությունը, աշխատանքի թեման, ձևը)</p> <p>Փորձի _____ ուսումնասիրության նպատակը _____</p> <p>Փորձի հակիրճ նկարագրություն(ինդիրը, օգտակարությունը, նորույթը, օգտագործման նպատակահարմարությունը, մասնագիտական խնդիրների լուծման ձևերը) _____</p> <p>Ուսումնական հաստատության սոցիալական մանկավարժի խնդիրները, գործառույթները, առկա դժվարությունները, հակադրությունները, գործնական կիրառության <<թույլ օղակները>>, որոնք փորձը դարձնում են ակտուալ _____</p> <p>Կոնկրետ պայմաններ, որոնցում հանդես են գալիս սոցիալական մանկավարժի գործառույթները _____</p> <p>Իրական գործընթացների վերլուծության, ուղղման, առողջացման, սոցիալական դաստիարակության և վերաբաստիարակության նկարագրություն (աշխատանքի ձևերի և տեսակների անվանումը, աշխատանքային գործունեության ալգորիթմը), աշակերտների գործունեության նկարագրություն, դրանց կազմի, ձևերի, բնութագրերի, փոխազդեցությունների բացահայտում:</p>		մասնակցություն/	ԷԱ-3,4:	
5	Սոցիալ-մանկավարժական հետազոտության օբյեկտի մասին տվյալներ հավաքելու	Լաբորատոր առաջարանքներ	2	Հարցի նախապատրաստման	ՊԳ -1, 11, ԼԳ 4, 5:

.	փորձարարական մեթոդներ:	<p>1.Օգտագործելով <<Անկետայի կազմման ցուցումները>> կազմել անկետա հետևյալ թեմաներից մեկով և իրականացրեք այն դպրոցականների հետ: Նկարագրեք անկետավորման արդյունքները:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Քո ժամանցը, •Ինչ գիտես և ինչ ես մտածում վնասակար սովորույթների մասին, •Քո ընկերները մեկն է թե շատերը •Արդյոք ծնողներդ քո ընկերներն են <p>2.Պատրաստեք հարցեր հարցեր հետևյալ թեմաներից մեկի վերաբերյալ և իրականցրեք զրոյց կրտսեր դպրոցական տարիքի երեխայի հետ համապատասխան կազմված հարցերի: Նկարագրեք զրոյցի արդյունքները:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Վերաբերմունքը դպրոցի և ուսուցման նկատմամբ •Սիրելի խաղեր և խաղալիքներ, •Երազանքներ և ցանկություններ 		մոդել:	
6	Սոցիալ-մանկավարժականփորձաքննություն:	<p>Լարորատոր առաջադրանքներ</p> <p>1. Օգտագործելով ալգորիթմը, կազմեք անձի խոսքային անձնագիր: Որպես հետազոտվող կարող է հանդիսավոր զրուցակիցը, ձեր ծանոթը, աշակերտը, ծնողը: Հետազոտվողի հետ շփման ժամանակ պահպանեք շափափրվածություն, մի կատարեք հապշտապ եզրակացություններ: Եթե չկա անհրաժեշտություն ապա կարող եք հետազոտվողին չներկայացնել հետազոտության նպատակները և խնդիրները:</p>	2	Կլորսեղան /ակտիվմասնակցություն/	ՊԳ -1, 11, ԼԳ 4, 5:
7	Անկետավորումը ռազեսհոգեբանահմաստայի նմեթոդ:		2	Բանավեճ/ակտիվմասնակցություն/	ՊԳ -12, 13, ԼԳ -7, ԷԱ-3,4:
8	Ծանոթանալ դպրոցում գործող փաստաթղթերի հետ և կազմել աշակերտի սոցիալական անձնագիրը:	<p>Լարորատոր առաջադրանքներ</p> <p>1. Օգտագործելով ալգորիթմը, կազմեք անձի խոսքային անձնագիր: Որպես հետազոտվող կարող է հանդիսավոր զրուցակիցը, ձեր ծանոթը, աշակերտը, ծնողը: Հետազոտվողի հետ շփման ժամանակ պահպանեք շափափրվածություն, մի կատարեք հապշտապ եզրակացություններ: Եթե չկա անհրաժեշտություն ապա կարող եք հետազոտվողին չներկայացնել հետազոտության</p>	2	Հարցի նախապատրաստման մոդել:	ՊԳ -1, 11, ԼԳ 4, 5:

	նպատակները և խնդիրները:			
--	-------------------------	--	--	--

8.3. Գործնականաշխատանքների/սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ/

հ/հ	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամա քանակ	Առողջապահութեան լույս	Գրականու թյուն ¹¹
1.	<i>Սոցիալ-մանկավարժականմեթոդներիմեթոդարանությանսահմանում, խնդիրները, գործառույթները:</i> <i>Սոցիալ-մանկավարժականմեթոդներիմեթոդարանականսկզբունքները:</i>	ՀԱՐՑԵՐ 1.Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդարանության սահմանումը, խնդիրները, գործառույթները: Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդարանական սկզբունքները:	2	Հարցազրույց, աշխատանքայինտես րիվարում	ՊԳ -1, 11, ԼԳ 4, 5:
2.	<i>Սոցիալ-մանկավարժությանմեթոդները՝ որպեսսոցիալ-մանկավարժությանբնագավառումձանաշողականզործունեությանյուրահասուկձեւ:</i>	ՀԱՐՑԵՐ Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդները՝ որպես սոցիալ-մանկավարժության բնագավառում ձանաշողական զործունեության յուրահատուկ ձև:	2	Հարցինախապատրաստմանմոդել: Կլորսեղան /ակտիվմասնակցություն/	ՊԳ -1,5, ԼԳ-7, ԷԱ-3:
3.	<i>Սոցիալ-մանկավարժական /զիտական/մեթոդները:</i> <i>Սոցիալ-մանկավարժությանմեթոդներնըստրնույթի, բովանդակության և մեթոդներիէությունը, տեսակները և զիտականհասկացությունները:</i>	ՀԱՐՑԵՐ 1. Սոցիալ-մանկավարժական /զիտական/ մեթոդները: Սոցիալ-մանկավարժությանմեթոդներնըստրնույթի, բովանդակության և մեթոդներիէությունը, տեսակները և զիտականհասկացությունները:	2	Կլորսեղան /ակտիվմասնակցություն	ՊԳ -2, 7, ԼԳ-1, ԷԱ-3, 4:

¹¹Հատ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		պահանջմունքները:		
4.	Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների դասակարգումը: Ճանաչողության ընդհանուր տոքանական /գիտական/ տրամաբանական մեթոդներ:	ԳԻՏԵ՞Ք ԻՆՉԵ՞: Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների դասակարգումը: Ճանաչողության ընդհանուր տոքանական /գիտական/ տրամաբանական մեթոդներ:	2	Կլորսեղան /ակտիվմասնակցություն/ ՊԳ-1, 5, ԼԳ-7, ԷԱ-3:
5.	<i>Սոցիալական մանկավարժության գիտկան հետազոտության մեթոդներ</i> <i>Դիտում /բոլորտեսակներով/, մանկավարժական գիտափորձ, հարցում:</i>	ԳԻՏԵ՞Ք ԻՆՉԵ՞: 1. Սոցիալական մանկավարժության գիտկան հետազոտության մեթոդներ. 2. Դիտում /բոլորտեսակներով/, մանկավարժական գիտափորձ, հարցում:	2	Կլորսեղան /ակտիվմասնակցություն/ ՊԳ-12, 13, ԼԳ-7, ԷԱ-3, 4:
6.	<i>Սոցիալական մանկավարժության գիտկան հետազոտության մեթոդներ</i> <i>հարցազրոյց, անկետավորում, մողելավորում, առաջավորման կավարժական փորձի բնդիքանրացում, մաթեմատիկական տուտումնասիրության մեթոդներ:</i>	ԳԻՏԵ՞Ք ԻՆՉԵ՞: Սոցիալական մանկավարժության գիտկան հետազոտության մեթոդներ. հարցազրոյց, անկետավորում, մողելավորում, առաջավոր մանկավարժական փորձի բնդիքանրացում, մաթեմատիկական ուսումնասիրության մեթոդներ:	2	Կլորսեղան /ակտիվմասնակցություն/ ՊԳ-1, 11, ԼԳ-4, 5:
7.	<i>Սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդներ:</i>	ԳԻՏԵ՞Ք ԻՆՉԵ՞: Սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդներ:	2	Բանավեճ/ակտիվմասնակցություն/ ՊԳ-1, 11, ԼԳ-4, 5:
8.	<i>Սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդներ:</i>	ԳԻՏԵ՞Ք ԻՆՉԵ՞: Սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդներ:	2	Բանավեճ/ակտիվմասնակցություն/ ՊԳ-1, 11, ԼԳ-2, 3:
9.	<i>Սոցիալական մանկավարժության սոցիալ-հոգեբանական օգնության մեթոդներ:</i>	ԳԻՏԵ՞Ք ԻՆՉԵ՞: Սոցիալական մանկավարժության սոցիալ-հոգեբանական օգնության մեթոդներ:	2	Ինքնուրույնաշխատանքի ամացանցում ՊԳ-1, 5, 6,, ԼԳ-4, 5:

1 0.	Աղջալ- հոգեբանականօգնությանմեթոդներ.հոգեբանականիորիդ դաստվություն, թրեյնինգ, գործնականիսաղեր, առևտորեյնինգ	ԳԻՏԵ՞Ք՝ ԻՆՉ Է: Աղջալ-հոգեբանական օգնության մեթոդներ.հոգեբանական խորհրդատվություն, թրեյնինգ, գործնական խաղեր, առևտորեյնինգ	2	Ինքնուրույն աշխատանք	ՊԳ -1, 5, 6,, ԼԳ 4, 5:
1 1.	Աղջալ-հոգեբանականօգնությանմեթոդներ. հոգեբանականիորիդատվություն, թրեյնինգ	ԳԻՏԵ՞Ք՝ ԻՆՉ Է: Աղջալ- հոգեբանականօգնությանմեթոդներ. հոգեբանականիորիդատվություն, թրեյնինգ	2	Ինքնուրույն աշխատանք	ՊԳ -1, 5, 6,, ԼԳ 4, 5:
1 2.	Աղջալ-հոգեբանականօգնությանմեթոդներ. գործնականիսաղեր, առևտորեյնինգ	ԳԻՏԵ՞Ք՝ ԻՆՉ Է: Աղջալ- հոգեբանականօգնությանմեթոդներ.գո րծնականիսաղեր, առևտորեյնինգ	2	Բանավեճ/ակտիվ մասնակցություն/	ՊԳ -1, 11, ԼԳ 2, 3:

8.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույնաշխատանքիթեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացմանժամկետները	Սոուզմանձեր	Գրականություն ¹³
1.						
2.						
3.						

¹² Տես 7-րդ կետի հիմնգերորդ պարբերությունը

¹³ Հատ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

9. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ուսուրսի անվանումը	Ուսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հասուլ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

---

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

10. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկան հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաշափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգաքննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

10.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգաքննություններ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

10.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է **քննությամբ**:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

Ստուգաքննությունը ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և

¹⁵«Կանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամիուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»(ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁶

10.3. Հարցաշար (ըստծրագրի)

«ՍՈՅԻԱԼ-ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ» ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԸՆԹԱՑԻԿ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԱՇԱՐ

1. Սոյիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանականի մունքները:

2.

Սոյիալ-

մանկավարժականի ետազոտությունների մեթոդաբանությանի մականական գործառույթները:

3.

Սոյիալ-

մանկավարժականի ետազոտությունների մեթոդաբանական սկզբունքները:

4.

Սոյիալ-մանկավարժության մեթոդները՝

որպես սոյիալ-

մանկավարժության բնագավառում մասնաշողական գործունեության ուրահատուկ ձևեր:

5.

Սոյիալ-մանկավարժականի ետազոտություններն ըստ բնույթի

և

բովանդակության:

6.Գիտական գործունեության տեսակները:

7. Սոյիալ-մանկավարժական գիտական մեթոդները:

8. Սոյիալ-մանկավարժական մեթոդների դասակարգումը

9.Դիտումը

որպես սոյիալ-

մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդ

10. Սոյիալ-մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդի դիտման տեսակները:

11.Զրույց

որպես սոյիալ-

մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդ, տեսակները:

12. Աշակերտի ուսումնական գործունեության արդյունքների ուսումնասիրություն:

13.

Անկետավորումը որպես սոյիալ-

մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդ:

14.

Սողելավորում որպես սոյիալ-

մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդ:

15.

Առաջավորման կավարժական փորձի ընդհանուր ացումը որպես սոյիալ-

մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդ:

16.

Մայթեմատիկական ուսումնասիրության մեթոդները որպես սոյիալ-

մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդ:

17.

Մանկավարժական գիտաֆորձը որպես սոյիալ-

մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդ:

18.

Պատմելու մեթոդը որպես սոյիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդ:

19

Հասարակական մանկարձիքը որպես սոյիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդ:

¹⁶ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

20.

Դասախոսությունը որպես սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդ, տեսակները:

21. Պայթունը որպես սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդ:
  22. Բանավեճը որպես սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդ:
  23. Սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդի՝ բանավեճի ըլլագրը:
  24. Պատիճը որպես սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդ:
  25. Խրախուսանքը
- Որպես սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդ:
26. Հարցազրույց:
  27. Հարցազրույցի տեսակները
  28. Սոցիալ-հոգեբանական օգնության մեթոդներ:
  29. Հոգեբանական խորհրդատվությունը որպես սոցիալ-հոգեբանական օգնության մեթոդ:
- Հոգեբանական օգնության մեթոդ:
30. Հոգեբանական խորհրդատվության տեսակները.
  31. Հոգեբանական խորհրդատվություն. անհատական, խմբային:
  32. Գործնական խաղեր:
  33. Խաղերի տեսակները:
  34. Առողջության կազմակերպությունը ոգնության մեթոդ:
  35. Թրեյնինգը որպես սոցիալ-հոգեբանական օգնության մեթոդ:
  36. Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների համանումը, խնդիրները,
գործառույթները:

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվարնթացքում)

(1-ին ընթացիկ կատարում (կիսամյակի ----- շաբաթվարնթացքում)

▪ Ընդգրկվածքները.

1. Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանական հիմունքները:
2. Սոցիալ- մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդաբանական հիմնական գործառույթները:
3. Սոցիալ-մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդաբանական սկզբունքները:
4. Որպես սոցիալ-մանկավարժության մեթոդները՝ որպես սոցիալ-մանկավարժության բնագավառում մասնաշողական գործունեության յուրահատուկ ձև:
5. Սոցիալ-մանկավարժական հետազոտություններն ըստ բովանդակության:
6. Գիտական գործունեության տեսակները:
7. Սոցիալ-մանկավարժական գիտական մեթոդները:
8. Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների դասակարգումը
9. Դիտումը որպես սոցիալ-մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդ:
10. Սոցիալ-մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդի դիտման տեսակները:
11. Զրույց՝ որպես սոցիալ-մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդ, տեսակները:
12. Աշակերտիուսումնական գործունեության արդյունքների ուսումնասիրություն:
13. Անկետավորումը որպես սոցիալ-մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդ:
14. Մոդելավորումորպես սոցիալ-մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդ:
15. Առաջավորման կավարժական փորձի ընդհանրացումը որպես սոցիալ-մանկավարժական գիտահետազոտական ուսումնասիրության մեթոդ:

16. Մաթեմատիկականուսումնասիրությանմեթոդներըորպեսսոցիալ-մանկավարժականգիտահետազոտականուսումնասիրությանմեթոդներ:
17. Մանկավարժականգիտափորձըորպեսսոցիալ-մանկավարժականգիտահետազոտականուսումնասիրությանմեթոդ:
18. Պատմելումեթոդըորպեսսոցիալականմանկավարժությանդաստիարակությանմեթոդ:

Բ)2-րդ ընթացիկընություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվարնթացքում)

(2-րդ ընթացիկսունում (կիսամյակի -----շաբաթվարնթացքում)

- Ընդգրկվողեմաները.

- 19 Հասարակականկարծիքըորպեսսոցիալականմանկավարժությանդաստիարակությանմեթոդ:
- 20. Դասախոսությունըորպեսսոցիալականմանկավարժությանդաստիարակությանմեթոդ, տեսակները:
- 21. Պայթունըորպեսսոցիալականմանկավարժությանդաստիարակությանմեթոդ:
- 22.Բանավեճը որպեսսոցիալականմանկավարժությանդաստիարակությանմեթոդ:
- 23. Սոցիալականմանկավարժությանդաստիարակությանմեթոդի՝ բանավեճիընթացքը:
- 24.Պատիժը որպեսսոցիալականմանկավարժությանդաստիարակությանմեթոդ:
- 25.Խրախուսանքը որպեսսոցիալականմանկավարժությանդաստիարակությանմեթոդ:
- 26.Հարցագրույց:
- 27.Հարցագրույցիտեսակները
- 28.Սոցիալ-հոգեբանական օգնությանմեթոդներ:
- 29. Հոգեբանականխորհրդատվությունըորպեսսոցիալ-հոգեբանականօգնությանմեթոդ:
- 30.Հոգեբանական խորհրդատվությանտեսակները.
- 31. Հոգեբանականխորհրդատվություն. անհատական, խմբային:
- 32.Գործնական խաղեր:
- 33.Խաղերի տեսակները:
- 34. Առոտորթեյնխորպեսսոցիալ-հոգեբանականօգնությանմեթոդ:
- 35. Թրեյնինգորպեսսոցիալ-հոգեբանականօգնությանմեթոդ:
- 36. Սոցիալ-մանկավարժականմեթոդներիսահմանումը, խնդիրները, գործառույթները:

10.4. Գնահատմանչափանիշները¹⁷.

- Տեսականգիտելիքները.....:
- Գործնականաշխատանքները.....:
- Սեմինար պարապմունքները.....:
- Լաբորատորաշխատանքները....:
- Ինքնուրույն աշխատանքը....:

¹⁷Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՄՀ/թ-167-ՍՈՑԻԱԼ-ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 011301.00.6 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011301.03.6 - Սոցիալական մանկավարժություն/դասիչ, կրթական ծրագրի

լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/Բ-167-ՍՈՑԻԱԼ-ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ							
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	Կրեդիտ 4							
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-ին տարի-1-ին կիսամյակ							
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	60	Դասախոսություն	20				
			Սեմինար					
			Հարորատոր աշխատանք	16				
			Գործնական աշխատանք	24				
	Ինքնուրույն	12						
Ստուգման ձևը	Քննություն/գրավոր/							
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների տեսական ու գործնական հարցերի ուսումնասիրումը և կոչված է ապագա սոցիալական մանկավարժների մեջ ձևավորելու գործնական և գիտահետազոտական կարողություններ, մեթոդաբանական մշակույթ, ծանոթացնելու տեսական և հմայիրիկ մեթոդներին, սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների գիտական հասկացություններին, իրականացման մեթոդիկային, լեզվառական կողմին առաջադրվող մեթոդաբանական պահանջներին, հետազոտության ընթացքում ստացված արդյունքների վերլուծությանը, ամփոփմանը, իմաստավորմանը, գիտական հետազոտության արդյունքների ձևակերպմանը, մեթոդական հանձնարարականների մշակմանը ~~ք~~							
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.							
<i>Գիտելիք</i>								
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Գիտական ձանաչողության մեթոդների էությունը, բովանդակությունը, բնութագիրը և դասակարգումը: ✓ Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների դասակարգումը: ✓ Ճանաչողության ընդհանուր գիտական տրամարանական մեթոդներ: ✓ Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների մեթոդաբանական հիմունքները: ✓ Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանության սահմանումը, խնդիրները, գործառույթները: ✓ Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանական սկզբունքները: ✓ Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների բնութագիրը: ✓ Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդները՝ որպես սոցիալ-մանկավարժության բնագավառում ճանաչողական գործունեության յուրահատուկ ձև: ✓ Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդներն ըստ բնույթի և բովանդակության: 								
<i>Հմտություն</i>								
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Կիրառել սոցիալ-մանկավարժության և ճանաչողության ընդհանուր 								

	<p>գիտական տրամաբանական մեթոդները:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների մեթոդաբանական հիմունքները: ✓ Սահմանել սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանության խնդիրները, գործառույթները: <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Սոցիալ-մանկավարժական հետազոտությունների պլանավորման, կազմակերպման և դեկավարման մեթոդներին: ✓ Ժամանակակից կրթադաստիարակչական աշխատանքի իրականացման, դրա արդյունքների գնահատման մեթոդներին: ✓ Համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը: ✓ Հասկանալ և օգտագործել զարգացման մեթոդները: ✓ Կիրառել սոցիալ մանկավարժական գործընթացի բնորոշ մեթոդները: ✓ Հասկանալ գիտական փորձարարական և դիտարկիչ միջոցների արդյունքները: ✓ Քննադատորեն գնահատեն և մեկնաբանեն պրակտիկայի նորագույն ձեռքբերումները: ✓ Տիրապետեն մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները: ✓ Տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմակետնենցիաներին:
Դասընթացի բովանդակությունը	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների մեթոդաբանական հիմունքները: ▪ Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանության սահմանումը, խնդիրները, գործառույթները: ▪ Սոցիալ-մանկավարժական մեթոդների մեթոդաբանական սկզբունքները: ▪ Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների՝ որպես սոցիալ-մանկավարժության բնագավառում ճանաչողական գործունեության յուրահատուկ ձև: ▪ Սոցիալ-մանկավարժական /գիտական/ մեթոդները: Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդներն ըստ բնույթի, բովանդակության և մեթոդների էությունը, տեսակները և գիտական հասկացությունները: ▪ Սոցիալ-մանկավարժության մեթոդների դասակարգումը: ▪ Ճանաչողության ընդհանուր սոցիալ-մանկավարժական /գիտական/ տրամաբանական մեթոդներ: ▪ Սոցիալական մանկավարժության գիտկան հետազոտության մեթոդներ. Դիտում /բոլոր տեսակներով/, մանկավարժական գիտափորձ, հարցում: ▪ Սոցիալական մանկավարժության գիտկան հետազոտության մեթոդներ. հարցագրույց, ամկետավորում, սոդեավորում, առաջավոր մանկավարժական փորձի ընդհանրացում, մաթեմատիկական ուսումնափրության մեթոդներ: ▪ Սոցիալական մանկավարժության դաստիարակության մեթոդներ: ▪ Սոցիալ-հոգեբանական օգնության մեթոդներ. ▪ հոգեբանական խորհրդատվություն, թրեյնինգ, գործնական խաղեր, առևտորեյնինգ,
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<p>Գնահատման մեթոդները</p> <p>Բնորոշություն</p> <p>Գնահատման չափանիշները՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - Առաջադրված հարցի պատասխանը, - Դասընթացի ընդհանուր իմացություն: <p>Գնահատման չափանիշները.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • համապատասխանությունը առաջադրանքին, • հարցերի պատասխանների հիմնավորվածություն, • գիտելիքի խոր իմացություն, • լսարանում աշխատելու կարողություն, • ներկայացվող նյութի պատրաստման ինքնուրույնություն, • ձեռք բերված հմտությունը: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ինքնուրույն մտածելու կարողությունը՝ 0-2 միավոր 2. հաղորդակցման կարողությունը՝ 0-2 միավոր 3. հարցը ճիշտ ընկալելու ունակությունը՝ 0-2 միավոր 4. յուրօրինակ մտածելակերպը՝ 0-2 միավոր 5. հարցերին ճիշտ պատասխանելը՝ 0-2 միավոր 6. խոսքի կուլտուրան՝ 0-2 միավոր 7. խոսքի ավարտուն լինելը՝ 0-2 միավոր 8. մտքի տրամաբանական հաջորդականությունը՝ 0-2 միավոր 9. սեփական տեսակետը պաշտպանելու կարողություն՝ 0-2 միավոր <p>10.սեփական հարցերը ձևակերպելու և առաջադրելու ունակություն՝ 0-2 միավոր:</p>
Գրականություն	<p>Նարտաղիր</p> <p>. Бабанский Ю. К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований: (Дидактический аспект). - М: Педагогика, 1982.</p> <p>. Борытко Н.М. Методология психолого-педагогических исследований / Н.М. Борытко, И.А. Соловцова, А.В. Моложавенко. - Волгоград, 2006. - 284 .</p> <p>. Загвязинский В. И. Методология и методика социально-педагогического исследования. -Тюмень, 1995. -98с.</p> <p>. Загвязинский В. И. Методология и методика психолого-педагогического исследования. -М.:Изд-во ИЦ Академия, 2010. -208с.</p> <p>. Кудаев М. Р. Методология и методика педагогических исследований. -М.: Изд-во АГУ. 2003. -150с.</p> <p>. Кушнер Ю.З. Методология и методы педагогического исследования (учебно-методическое пособие). -Могилев: МГУ им. А. А. Кулешова. 2001. -66с.</p> <p>. Краевский, В. В. Методология педагогического исследования: Пособие для педагога-исследователя / В. В. Краевский. - Самара, 1994.</p> <p>. Скаткин М.Н. Методология и методика педагогических исследований (В помощь начинающему исследователю). - М.:Педагогика, -1986.-152с.</p> <p>. Сластенин В.А. и др. Педагогика: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. А. Сластенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов; Под ред. В.А. Сластенина. - М.: Издательский центр "Академия", 2002. -576 с.</p> <p>-րացուցիչ</p> <p>. Введение в научное исследование по педагогике: Учеб. пособие по педагогике для студентов пед. ин-тов / Под ред. В. И. Журавлева. - М.Академия, 1988.</p> <p>. Георгиевский А.С. Методология и методика научно-исследовательской работы. - М.: Наука, 1982.</p> <p>. Гершунский Б. С. Философия образования.-М.Московский п-сихолого-социальный институт. 1998. - 432с.</p> <p>. Загвязинский В.И., Атаханов Р. Методология и методы пс-ихолого-педагогического исследования: Учебное пособие. - М.: Издательский центр</p>

- "Академия", 2001.
- Коджаспирова Т. М., Коджаспиров А. Ю. Педагогический словарь: Для студентов высш. и сред. пед. учеб. заведений / 2-е изд.- :Академия. 2005. - 176с.
- Краевский В.В. Общие основы педагогики: Учеб. для студентов высш. пед. учеб. заведений / В.В. Краевский. - М.: Издат. центр «Академия», 2003. - 256 с.
- Методы системного педагогического исследования / Под ред. Н. В. Кузьминой. - Л., 1980.
- Михеев, В. И. Моделирование и методы теории измерений в педагогике / В. И. Михеев. - М.:Наука, 1986.
- Шевандрин Н.И. Социальная психология в образовании: Уче-бное пособие. 4.1. Концептуальные и прикладные основы со-циальной психологии. - М.: ВЛАДОС, 1995.
- Рапацевич Е. С. Педагогика: большая современная энциклопедия.-Минск: ИООО "Современное слово". 2005. -719с.